

Kommunstyrelsen, 0457-61 82 00
kommunstyrelsen@ronneby.se

Tolkningslogg 044

Den laga-kraft-vunna plankartan är fortfarande juridiskt bindande och den digitala tolkade planen används lämpligen till stöd vid tolkning av denna. De ställningstaganden som gjorts vid digitalisering och tolkning av planen framgår i denna tolkningslogg.

Förslag till utvidgning av stadsplanen för Ronneby stad

Lantmäteriets akt-beteckning:	1081-P05/2
Diarienummer:	Saknas i akten
	Lst BD A 5:15 1946
Upprättad:	1945-12-08
Antagen:	1946-01-17
Laga kraft:	1946-05-17

Planen påbörjades (troligen) år 1945. Originalhandlingar är ritade enligt planbestämmelsekatalog: finns ingen. Tolkade handlingar är ritade enligt planbestämmelsekatalog: 2021-10-14 och framåt.

Stadsplaner har ingen genomförandetid, den är därför satt till 0 år.

Syfte

Planens syfte framgår inte kortfattat i planhandlingarna, men sammanfattningsvis var syftet att möjliggöra för bostadsbebyggelse i 1, 1½ och 2 våningar (egnahemsbebyggelse). Samt brandstation och eventuell utvidgning av ålderdomshemmet.

Ur planhandlingarna:

”Genom området har föreslagits en uppsamlingsgata med en bredd av 9 meter, från vilken mindre bostadsgator utgrena sig. En mindre öppen plats i områdets centrum avses att omramas med byggnader inrymmande bl.a. livsmedelsaffärer. Hela området, som är naturligt begränsat av bergformationer i norr och söder, av Kallingsvägen i öster och Ronnebyån i väster, är avsett att exploateras för egnahemsbebyggelse i 1, 1½ och 2-våningsbyggnader. Marken utgöres till övervägande delen av agrar jord. I områdets sydöstra del ha utlagts tvenne större tomter för allmänt ändamål, varav den norra är avsedd för planerad brandstation och den södra för eventuell utvidgning av ålderdomshemmet.”

Gränser

Planområdesgräns

Där delar av planen ersatts med nyare planer har planområdesgränsen hämtats från dessa (plannummer 010, 022, 023, 034, 041, 082, 132, 332, 346). Längs Ronnebyån finns ingen nyare plan att hämta gränser ifrån, där har skannad georefererad plankarta använts som underlag.

Användningsgränser

Användningsgränserna har i första hand tolkats till fastighetsgräns, där det tolkats som att de är avstyckade i enlighet med planen. I annat fall har skannad georefererad plankarta använts som underlag.

Linjer ej avsedda att fastställas

Det finns prickade linjer inom allmän plats, med benämningen ”andra gränslinjer ej avsedd att fastställas”. Det är en gränstyp som var vanligt förekommande inom allmän plats (gata, park, torg) under den tidsperiod när planen upprättades. Dessa har tolkats som användningsgräns mellan naturmark och gatumark.

Egenskapsgränser

I denna plan används främst egenskapsgränser för att reglera prickmark (mark som inte får bebyggas). De har parallellkopierats från användningsgräns där det bedömts som avsikten, efter mätt med skalstock på plankarta. I övrigt har skannad georefererad plankarta använts som underlag. Vid tolkning av planer generellt håller dessa ofta mått som är i enlighet med

praxis för aktuell tidsperiod, exempelvis 4,5 meter eller 6.0 meter. I denna plan är prickmarken oftast mellan 4.5 och 5.0 meter bred. Värt att poängtera är att man sällan ritade på den detaljeringsnivån under denna tidsperiod, som man gör i nuläget.

Användningsbestämmelser

Vägmärk

Enligt nu gällande praxis tolkas områden inom tätorter till LOKALGATA medan vägar mellan samhällen tolkas till VÄG. Inom området har vägarna tolkats som lokalgata.

Natur

Planen upprättades under en period då endast park fanns som användning för denna typ av områden. När de tolkas till dagens föreskrifter kan vi välja på parkmark och naturmark. I detta fall har parkmark har tolkats till naturmark då området är mer av naturkaraktär och har en tänkt skötselnivå som motsvara dagens NATUR.

Vattenområde

I planhandlingarna finns följande bestämmelse:

”Med V betecknat område skall utgöra vattenområde, som icke får utfyllas eller överbyggas i annan mån, än vad som kan medgivas för erforderliga gatu- eller gångbroar.”

Enligt [PBL Kunskapsbanken \[Hämtad 2026-06-16\]](#) förtydligas det att:

”Alla permanenta anordningar under, i eller över vattnet måste preciseras i planen och förutsätter prövning enligt miljöbalkens regler för att genomföras. (jfr prop. 1985/86:1 sid. 562 och 156–157)”.

Det medför ett behov av en precisering för att ”erforderliga gatu- eller gångbroar” ska medgivas inom dagens användningsbestämmelse W – Vattenområde. ”Erforderliga gatu- eller gångbroar” lever dock inte upp till dagens tydlighetskrav i detaljplaner och sätts därför som en äldre användningsbestämmelse för Vatten som inte kan tolkas. Bestämmelsen skrivs om till modernare svenska och för att passa det digitala formatet till följande:

Användningen är angiven som ”Vattenområde som inte får utfyllas eller överbyggas i annan mål än vad som kan medgivas för erforderliga gatu- eller gångbroar. Bestämmelsen har inte tolkats.”

Enligt kommunens praxis vid tolkning av detaljplaner brukar liknande bestämmelser delas upp i en användning (i det här fallet W – Vatten) och en egenskapsbestämmelse (för ”erforderliga gatu- eller gångbroar”). Det finns

dock ingen lämplig egenskapsbestämmelse för detta, vilket medför att hela bestämmelsen sätts in användningen.

A – Allmänt ändamål

Områden med beteckningen A- Allmänt ändamål i äldre planer är avsedda för allmänna ändamål och ska ha verksamheter med stat, kommun eller landsting som huvudman. Kommunen har alltså viss frihet att bygga anläggningar som betjänar allmänheten, vilket kan omfatta ett brett spektrum av funktioner. De typer av verksamheter som ofta faller inom ramen för "allmänt ändamål" kan exempelvis vara: offentliga byggnader och verksamheter, idrotts- och rekreationsanläggningar, socialt inriktade verksamheter, administrativa byggnader, infrastruktur och transportanläggningar.

Tidigare var det enbart offentliga organ som fick vara huvudman för en verksamhet inom A- Allmänt ändamål. Sedan 1 januari 2015 är det dock möjligt även för enskilda huvudmän att få bygglov inom dessa områden. Däremot får bygglov för enskild huvudman bara ges om åtgärden innebär att fastigheten eller byggnadsverket som åtgärden gäller används för samma allmänna ändamål som fastigheten eller byggnadsverket senast användes till enligt gällande bygglov. Om en fastighet inom ett A-område som har använts till skola, förskola och besöksanläggning (idrottshall), säljs till en privat huvudman måste denne fortsätta att bedriva verksamheten skola eller förskola respektive besöksanläggning, annars får inte bygglov ges. Om den privata huvudmannen vill använda fastigheten eller byggnadsverket till något annat ändamål krävs det att planen ändras eller upphävs.

I aktuell tolkning har följande resonemang gjorts. Användningen A - Allmänt ändamål går inte att reglera enligt nu gällande lagstiftning och sätts därför som en äldre användningsbestämmelse (Y) för allmänt ändamål. På platsen finns idag en skola och förskola och därför sätts även bestämmelserna S1 – Förskola och S – Skola. Att komplettera med S som användning görs för att förtydliga områdets funktion samt göra de sökbara och möjliga att använda i analyser.

Egenskapsbestämmelser

Mark som inte får bebyggas (prickmark)

Prickmark "Mark som ej får bebyggas" när planen fick laga kraft innebar bestämmelsen att inga byggnader tilläts. Exempelvis mur och plank är inte heller tillåtet enligt den här formuleringen, däremot är det godkänt med exempelvis parkering. I dagens lagstiftning finns inget motsvarande begrepp att använda, eftersom både mur, plank och parkering inryms under byggnadsverk. Därför sätts bestämmelsen som en äldre bestämmelse som inte går att tolka till nuvarande lagstiftning.

Tomt (tolkas till) och fastighet

I äldre planer användes begreppet tomt som synonymt med fastighet. Även i nutida talspråk används begreppen ofta som synonymer. Tomt har tolkats om till fastighet enligt nutida gällande lagstiftning då det framgår att det var tydligt att det var fastighet som menades. Eftersom planen har styckats i enlighet med de fastighetsgränser som redovisas på plankartan stärks argumentet för att tolka ”tomt” till fastighet.

Friliggande en- och tvåbostadshus

”*Fristående hus*” tolkas till att endast friliggande en- och tvåbostadshus får uppföras.

Antal våningar

Bestämmelsen om våningshöjd går inte att tolka om till modern lagstiftning och har därför satts som en äldre bestämmelse som inte går att tolka, i enlighet med Boverkets rekommendationer.

Vind

Vind får inredas om inget annat anges (enligt både dåtida och nutida lagar). Under tidsperioden då denna plan upprättades räknades dock vinden som en våning om den inreddes, varför ett förtydligande gjorts i tolkningen av denna plan med en planbestämmelse om att vind får inredas utöver angivet våningsantal.

Byggnadshöjd

Höjden regleras även genom en högsta tillåtna höjd i meter vilket vid denna tid avser begreppet byggnadshöjd. Bestämmelsen har därför tolkats som en fritextbestämmelse där antal meter framgår tillsammans med ett förtydligande att måttet avser byggnadshöjd.

Byggnader placeras i enlighet med §39 i Byggnadsstadga

Byggnader ska placeras i enlighet med övergångsbestämmelser från § 39 i byggnadsstadgan (SFS 1959:612)

Många äldre planer som är antagna med stöd av lagstiftningen för äldre plan- och bygglagen, ÄPBL, det vill säga före 1 juli 1987, saknar helt eller delvis bestämmelser om byggnadens läge. Det beror på att det fanns generella bestämmelser om placering i byggnadsstadgan som gällde tillsammans med planen. Genom övergångsbestämmelser ska §39 i byggnadsstadgan (1959:612) tillämpas som planbestämmelse i planer upprättade före 1 juli 1987, om inte annat framgår av planhandlingarna.

Plushöjder i gata

Är inte utplacerade i tolkningen då alla bestämmelser i en digitaliserad plan måste ligga på en yta istället för på en särskild punkt. Se originalhandling för att se punkter för plushöjder.